

Oponentský posudek na bakalářskou práci „Protikorupční strategie politických stran ODS a ČSSD optikou individuální a systémové korupce“ Laury Pavlíkové

Práce Laury Pavlíkové se zaměřuje na postižení problematiky anti-korupčních agend v programech politických stran ODS a ČSSD. I když téma zní velmi konkrétně, k pojetí problematiky práce vytváří sofistikovaný výzkumný nástroj, který se posléze pokouší uplatnit při analýze konkrétních programových dokumentů dvou pol. stran, jež výrazně určovaly přístup ke korupční problematice.

Práce je strukturována jako obsahující dvě hlavní části – teoretickou – skládající se zhruba ze čtyř – výzkumný nástroj budujících – kapitol (do s. 23) a část praktickou (s. 24 až 40) vedle závěru (s. 41) a seznamu literatury a zdrojů (s. 42 až 49).

Nejprve, když se má vymezit pojem korupce, se již od začátku práce orientuje vhodně na policy aspekt korupční problematiky a velmi smysluplně a záměrně směřuje k budování výzkumného nástroje. V první kapitole „Teoretická východiska ve vztahu ke korupci“ přichází s kritickým rozlišením individuální a systémové korupce, které je pro ní úspěšně využitou bází při vlastním posunu k „teoretickým východiskům ve vztahu k protikorupčním strategiím“ v následující kapitole, prostřednictvím jejichž prezentace už buduje výzkumný nástroj jež je dále dokončen uvedením „teorie rámování ve vztahu k protikorupčním strategiím“ v další kapitole. Teoretičtěji zaměřená část práce je zakončena krátkým pojednáním o „programatice politických stran“, která vlastně již uvádí vlastní praktickou část práce zaměřující se na konkrétní segmenty vztahitelné k problematice korupce jednotlivých volebních programů ODS a ČSSD od roku 1997.

Z hlediska přístupu a chápání anti-korupčních opatření je v bakalářské práci důležité odlišení intervencionalismu, manažerismu a k organizační integritě směřujících opatření, které je v praktické části prolínáno s vlastním bezprostředně aplikovaným výzkumným nástrojem. Ten uplatňuje prostřednictvím tabulky aplikované na všechny jednotlivé předvolební kampaně od r. 1997 rozlišení „diagnostického rámce“, „prognostického rámce“, „motivačního rámce“ v rádcích a reflektování individuálního versus systémového aspektu korupce pro ODS a ČSSD ve sloupcích.

Práce má tedy ambiciózní záměr systematicky a kompletně analyzovat konkrétní protikorupční agendu těchto do nedávna hlavních a pilotových pol. stran v českém stranickém systému, což s ohledem na rozsah bakalářské práce může být provedeno pouze omezeně. Práce ve vztahu k v zadávacím formuláři obecněji indikované tematické problematice tuto problematiku dobře zužuje a konkretizuje a pro její analytické zpracování vytváří vhodný výzkumný nástroj. I když nakonec část pracující s konkrétními daty je proporcčně omezena na méně než třetinu práce. Toto omezení rozsahu částečně kompenzuje užití tabulkového nástroje, který praktickou část výzkumu smysluplně analyticky a obsahově zhušťuje a zpřehledňuje.

Máme-li se dostat ke konkrétním výtkám a námitkám, ty by v několika případech mohly být vztaženy k dílčím reáliím vystupujícím v praktické části. Například zdali závažnějším a více rozhodujícím impulzem ke krizi, pádu vlády a určitému přestrukturování pol. scény v r. 1997 nebyla otázka švýcarského kontu ODS spíše než odhalení ohledně falešných sponzorů a rozepsaných darů ODS, které důležitě vystupovala raději během samotného soudního projednávání věci v r. 2000.

Podobně si nejsem jist s interpretací věty „Dalším krokem, který by napomohl k odstranění systémové korupce, je snaha o omezení parlamentní kontroly činnosti zpravodajských služeb.“ na s. 40 ve vztahu k obsahu volebního programu ČSSD ve volební kampani v r. 2013.

Přes tyto vznesené otázky, text práce je rozsáhle napojen na existující zdroje a čerpá z různorodé literatury a to v převažujícím rozsahu z anglicko-jazyčné. Závěr práce představuje vhodné shrnutí, i když by mohl být delší a otevřenější ve směru předestření nastupujících témat, agend a změn rámců obzvláště s tím, jak se s nedávnou restrukturalizací spektra pol. stran dá spekulovat o závažnější proměně nejenom politické scény jako takové ale i vlastním vztahu pol. stran ke korupci a anti-korupčním strategiím. I když se samozřejmě snadno může stát, že zdánlivě kardinální s otázkou korupce spojený zlom se na konci dne v dlouhodobějším smyslu příliš neprojeví a nebude tím zásadním předělem jakým se mohl zdát – podobně jako tomu bylo se zlomovým „impulzem“ v r. 1997.

Práce je konzistentní a smysluplnou prezentací dané problematiky a je gramaticky a stylisticky dobře zvládnuta. Užití citací odpovídá ustáleným formám. Navrhuji hodnocení výborně (tedy “1”), pochopitelně v závislosti na průběhu obhajoby.

Marcel Tomášek

8. 6. 2014